

۸
عضو شورای استفتای بعثه
در مدینه:

در کلیات اعمال حج
تفاوت چندانی میان
فتاویٰ علما وجود ندارد

۲
سرپرست حجج ایرانی
در بازدید از ستاد مدینه منوره:
ایران توانایی لازم
برای افزایش
تعداد زائران را دارد

رئیس سازمان حج و زیارت مطرح کرد:

حل مشکل چندین ساله انتقال ارز به عربستان

زیارت چیست؟
زائر کیست؟

حاجی
و شرکت در
نماز جماعت

۱۱
عیادت دوباره رئیس جمهور
از رهبر معظم انقلاب

نشریه خبری اطلاع رسانی
بعثه مقام معظم رهبری

مذهبه

معنویت

مراتب معنوی حج که سرمایه حایت جاودانه است و انسان را به افق توحید و نزیبه نزدیک می نماید حاصل نخواهد شد مگر آنکه دستورات عبادی حج به طور صحیح و شایسته و مو به

مومعمل شود و حجج محترم و روحانیون معظم کاروان ها تمام هم خود را صرف در تعلیم و تعلم مناسب حج کنند و برمساله دانان است که از همراهان خود مواظبت کنند که خدای نخواستہ تخلف از دستورات نشود. و بعد سیاسی و اجتماعی آن حاصل نمی گردد مگر آنکه بعد معنوی و الهی آن جامه عمل پوشد و لبیک های شما جواب دعوت حق تعالی باشد و خود را محرم برای وصول به آستانه محضر حق تعالی نمایید و لبیک گویند برای حق نفی شریک به همه مراتب کنید و از خود که منشأ بزرگ شرک است به سوی او جل و علی هجرت نمایید. و امید است برای جویندگان آن موتی که دنبال هجرت است حاصل آید و اجرای را که علی الله است دریافت نمایند. و اگر جهات معنوی به فراموشی سپرده شود. گمان نکنید که بتوان از چنگال شیطان نفس رهایی یابید. و تا در بند خویشتن خویش و هواهای نفسانی خود باشید نمی توانید جهاد فی سبیل الله و دفاع از حریم الله نمایید.

شما عزیزان قدری به خود آید و سلحشوران جمهوری اسلامی را که پیروزی های خداپسندانه ای را برای اسلام و کشور اسلامی کسب کرده اند و اکنون جمعی از شهیدای زنده آنان با شما در مناسک حج شریک هستند بنگرید و از تحول عظیمی که موجب اینهمه فداکاری در آنان شده است عبرت بگیرید. و مسلمانان بدانند تا یک درجه از این تحولات در آنان حاصل نشود شیطان نفس اماره و شیطانی خارج نخواهند گذاشت که به فکر امت اسلامی و مظلومان جهان باشند.

۱- صحیفه نور جلد ۱۹ ص ۴۶

شاخص های تجاری کشور در بنادر ۱۲ درصد رشد یافت

می توان شاهد توسعه و رشد بیش از پیش اقتصادی کشور بود.

وی به ظرفیت های بالای بندر امیرآباد بهشهر در واردات و صادرات کالا اشاره کرد و گفت: یکی از طرح هایی که در همه بنادر از جمله امیرآباد اجرا می شود، واگذاری بخش های گوناگون به سرمایه گذاران غیردولتی است.

حق شناس افزود: در چند سال اخیر حدود ۹۰۰ میلیارد تومان در بندر امیرآباد سرمایه گذاری صورت گرفته که نیمی از این اعتبارات از طرف دولت و بقیه توسط بخش خصوصی تامین شده است.

معاون سازمان بنادر و دریانوردی گفت: شاخص های تجاری کشور شامل صادرات، واردات و ترانزیت انواع کالا در بنادر کشور از زمان آغاز به کار دولت یازدهم تاکنون ۱۲ درصد رشد یافته است.

«هادی حق شناس» در مراسم معارفه رییس جدید بندر امیرآباد بهشهر اظهار کرد: رشد این شاخص بیانگر اهتمام جدی دولت برای خارج کردن کشور از رکود است.

معاون برنامه ریزی و مالی اداری سازمان بنادر و دریانوردی افزود: به رغم تحریم های ظالمانه دشمنان، این آمار نشان می دهد در آینده و با تداوم این فعالیت ها

شمخانی: آمریکا به دنبال تداوم یک جانبه گرایی و نقض حاکمیت کشورها است

دبیر شورای عالی امنیت ملی، تلاش آمریکا برای ایجاد ائتلاف ضد تروریسم با همراهی برخی کشورهای که خود از تامین کنندگان اصلی تروریست ها بوده اند را مشکوک و غیر شفاف دانست و گفت: آمریکا به بهانه مبارزه با تروریسم به دنبال تداوم یک جانبه گرایی و نقض حاکمیت کشورها است. «علی شمخانی» در جلسه شورای عالی جامعه مدرسین حوزه علمیه قم افزود: اقدام آمریکا در مسیر منحرف کردن افکار عمومی جهانی نسبت به نقش محوری این کشور و حامیان آن در ایجاد، تجهیز و توسعه گروه های تروریستی به بهانه سرنگونی حکومت قانونی سوریه است. وی ادامه داد: آمریکا با هدف نقض حاکمیت کشورها ضمن فرار به جلو، تداوم یک جانبه گرایی و دورزدن نهاد های بین المللی را در دستور کار خود قرار داده و به دنبال قهرمان سازی از این کشور به سبک فیلم های هالیوودی برای از بین بردن بحران خود ساخته است.

هنیه خواستار به کار گیری استراتژی فلسطینی به جای مذاکره با صهیونیست ها شد

اسماعیل هنیه معاون رییس دفتر سیاسی جنبش مقاومت اسلامی فلسطین (حماس) روز شنبه خواستار دست کشیدن از مذاکرات مستقیم با اسرائیل و در پیش گرفتن یک استراتژی فلسطینی، به جای این مذاکرات شد.

به گزارش خبرگزاری فرانسه از غزه، هنیه در گفت و گو با خبرنگاران در خصوص مذاکره با اسرائیل گفت: حماس هیچ گونه مذاکره مستقیم با اسرائیل انجام نخواهد داد.

هنیه خواستار بازنگری در رویکرد مذاکره با رژیم صهیونیستی شد و گفت که در سال های گذشته ما شاهد شکست این رویکرد و بی نتیجه بودن آن در تحقق حقوق ملت فلسطین بودیم.

هنیه همچنین از همه مقام های فلسطینی خواست که از مذاکرات مستقیم با اسرائیل دست بکشند و یک استراتژی فلسطینی را جایگزین آن کنند.

خدمت‌رسانی ایرنسل به زائران مدینه منوره

در این دفتر شرکت ایرنسل کارت شارژ مورد نیاز حجاج تامین شده و آن‌ها می‌توانند خدماتی مانند انجام تعلق یارفع تعلق سیم کارت‌ها را به‌علت مفقود یا سرقت شدنشان انجام دهند. برای تماس با این دفتر هم دو شماره تلفن شماره ایران ۰۰۴۰۶۰۰۹۸۹۳۵۲ و شماره عربستان ۰۵۳۱۹۸۲۸۹۴ اعلام شده است. ایرنسل اعلام کرده است که دریافت پیامک و استفاده از اینترنت برای حجاج ۹۳ رایگان خواهد بود. علاوه بر این تعرفه‌های ایرنسل برای حاجیان بدین ترتیب است: تماس با ایران، تماس در داخل عربستان سعودی، شماره‌های ضروری و تماس دریافتی از ایران، ۵، ۹۹۰ ریال و ارسال پیامک، ۰، ۲، ۴۹۰ ریال.

نگارنده خبر

عضو شورای استفتای بعثه در مدینه: در کلیات اعمال حج، تفاوت چندانی میان فتاویٰ علما وجود ندارد

شورای استفتای بعثه مقام معظم رهبری مسوولیت ارائه احکام مسائل مختلف مرتبط با حج تمتع را بر عهده دارد؛ در گفت‌وگوی کوتاهی با حجت‌الاسلام والمسلمین علی مومن یکی از اعضای این شورا، نحوه طرح مسائل در شورا و پاسخ‌گویی بدان‌ها مرور شده است.

به نظر شما مهم‌ترین موضوعی که حجاج ایرانی می‌بایست بدان توجه کنند، چیست؟ چون اکثر زوار برای بار اول است که بدین سفر مشرف می‌شوند، لازم است مقید به طرح مسائل خود با روحانیون کاروان باشند چون در غیر این صورت ممکن است دچار مشکلاتی بشوند. مسائل حج سختی چندانی ندارد، فقط ممکن است اطلاع‌داشتن یا نداشتن از آن‌ها موجب مسایلی برای حجاج شود.

ممکن است در میان روحانیون کاروان‌ها و براساس خصوصیات مختلف آن‌ها بعضاً نگاه‌های سهل یا سخت‌گیرانه تری وجود داشته باشد. چه توصیه‌ای در این موارد دارید؟

بنده چون مکرراً به عنوان روحانی کاروان مشرف شده‌ام، با این موضوع مواجه شده‌ام که وقتی از زائر پرسیده می‌شود که چرا فلان کار را انجام داده‌ای پاسخ می‌دهد که فلان نفر در سفری که چندسال قبل داشته، این‌گونه رفتار کرده‌وم هم همان کار را انجام دادم؛ در حالی که ممکن است آن فرد مقلد یک مرجع تقلید باشد و این زائر، مقلد مرجع دیگری، بدین جهت است که اگر حجاج به سراغ روحانی کاروان‌ها بروند، مطمئن‌ترین راه را پیموده‌اند. البته تفاوت حادی هم میان نظرات وجود ندارد و در کلیات تفاوت چندانی میان فتاویٰ وجود ندارد.

شورای استفتا در موضوعات جدید و تطبیق آن با فتاویٰ چه نقشی دارد؟

کار شورای استفتا فتوادادن نیست، بلکه نقل فتاواست، و جهت شورایی کار بدین خاطر است که گاهی یک مسأله دارای چندین جهت است که ممکن است در پرداختن به همه آن‌ها غفلت شود، بدین لحاظ شورا در مقام نقل فتاوا فعالیت می‌کند تا این امر با استحکام بیش‌تری همراه باشد.

در باره بروز تغییر در فتاوا ناظر به مسایل جدید دقیقاً شورا به چه نحوی عمل می‌کند؟

یک وقتی مسأله تازه‌ای مانند سازه مطاف در مکه مکرّمه به وجود می‌آید در این موقع می‌بایست نظر رهبر معظم انقلاب در این باب اخذ شود، در غیر این صورت از جمع فتاویٰ موجود پاسخ لازم ارائه می‌گردد. در واقع بخش‌هایی از موضوع در مناسک وجود دارد و با مشورت‌های صورت گرفته و در صورت امکان، حکم مسأله مورد نظر را از مسائل دیگر استخراج می‌کنند.

سرپرست حجاج ایرانی در بازدید از ستاد مدینه منوره:

ایران توانایی لازم برای افزایش تعداد زائران را دارد

در ادامه، حجت‌الاسلام والمسلمین قاضی‌عسکر در جمع خبرنگاران گفت: هم‌اکنون در آغاز سفر نسبت به سال‌های گذشته در شرایط بهتری قرار داریم و اکنون بعثه و سازمان به‌صورت برادرانه در حال فعالیتند.

وی با تأکید بر این که اداره امور حج نوعی مدیریت بحران است، ادامه داد: به‌عنوان مثال در روز گذشته یک پرواز با تأخیری طولانی انجام شده که سازمان حج و زیارت در آن نقشی نداشته است. ما از مسوولان مربوطه انتظار داریم که تلاش کنند تا تکرار آن جلوگیری شود.

نماینده ولی‌فقیه در امور حج و زیارت در پاسخ به پرسشی درباره شرایط افزایش سهمیه ایران در تمتع نیز اظهار داشت: عربستان طی سال‌های اخیر به دلیل عملیات عمرانی در اطراف مسجدالحرام از سهمیه همه کشورها ۲۰ درصد کاسته است، در صورت صدور مجوز از سوی دولت کشور میزبان برای افزایش زائران به هر میزان، ما آمادگی خدمت‌رسانی داریم و این نکته را به طرف مقابل هم اعلام کرده‌ایم.

سرپرست حجاج ایرانی صبح عصر جمعه از بخش‌های مختلف ستاد مدینه منوره بازدید کرد. در این بازدید حجت‌الاسلام والمسلمین سیدعلی قاضی‌عسکر با همراهی آقای مهندس سعید اوحدی رئیس سازمان حج و زیارت ضمن حضور در واحدهای مختلف ستاد مرکزی مدینه منوره در قصر الدخیل، ضمن اطلاع‌افتن از روند فعالیت‌ها، توصیه‌هایی را در جهت بهبود امور اجرایی ستادها ارائه داد.

نماینده ولی‌فقیه در امور حج و زیارت با ابراز خرسندی از وضعیت خدمات‌رسانی‌ها ابراز داشت: ما عمیقاً باید نسبت به لطف خدا شاکر باشیم که عنایت و ویژه حق تعالی موجب رفع مشکلات مهمی در زمینه تأمین اسکان، صدور ویزا، انتقال ارز از طریق رسمی و... شد.

سرپرست حجاج ایرانی به وحدت و همدلی موجود میان بعثه و سازمان اشاره و اضافه کرد: ضعف حتماً در هر فعالیت بزرگی هم‌چون حج وجود دارد، اما مهم شناسایی آسیب‌ها و بررسی انتقادات است، تا بتوان آن‌ها را اصلاح کرد.

رساندن سلام به آقا

گنجینه‌های بی‌بازدید

«الزهراء الخیر» دومین اقامت‌گاه ایرانیان در مدینه منوره بود که مورد بازدید نماینده ولی‌فقیه در امور حج و زیارت قرار گرفت. حجت‌الاسلام والمسلمین سیدعلی قاضی‌عسکر و آقای مهندس سعید اوحدی رئیس سازمان حج و زیارت به این مجموعه هشت کاروان رفته است در بدو ورود با زائران جهری می‌احوال‌پرسی کرده و برای مرحوم آیت‌الله سید حسین آیت‌اللهی، امام جمعه فقید این شهر که در سال ۱۷۹۰ رفته است، طلب مغفرت می‌کنند.

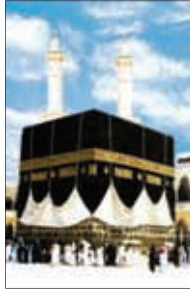
۱۶۰ زائر ایرانی در این هتل استقرار دارند و اولین خروجی آن‌ها به مکه مکرّمه بیست و ششم شهریورماه خواهد بود. زائری در کنار مهندس اوحدی قرار می‌گیرد و درباره حضور هفت یا هشت روزه برخی زوار می‌پرسد؛ پاسخ اختلاف در ساعت پرواز (Slot) از شهرهای مختلف است که نحوه برنامه‌ریزی را

تغییر می‌دهد.

تشکر از برگزاری دعای کمیل پنجشنبه شب هم یک ترجیع‌بند دیگر گفت‌وگوهاست. زائری با هیجان جلو می‌آید و برافروخته می‌گوید حرفی دارد. حرفش آن است که خادم‌ان خیلی زحمت می‌کشند و باید تعدادشان زیادت‌ر شوند. امیرالحاج با لبخندی از او تشکر می‌کند و رئیس حج و زیارت، توضیحاتی می‌دهد که سیاست کاستن از نیروها و افزایش زائران مهم‌ترین دلیل آن است.

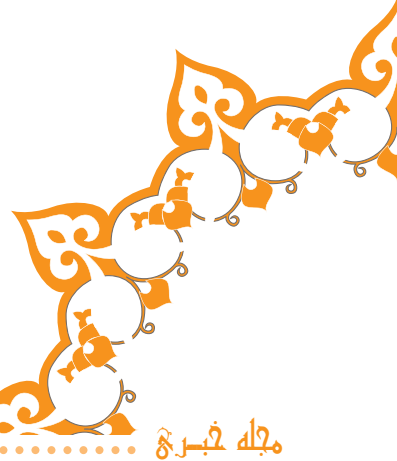
بانوان زائر مرتب التماس دعا می‌گویند، احوال رهبر انقلاب اسلامی را می‌پرسند، برخی گرمه می‌کنند و بعضی هم خطاب به نماینده ولی‌فقیه می‌گویند که در نماز شب همواره ایشان را دعا می‌کنند. خانمی اصراً به حرف زدن دارد؛ دغدغه‌اش کمتر از حجم غذاهاست تا دور ریخته نشده و اصراف نشوند.

پرده کعبه سه متر بالا کشیده شد

همه ساله در موسم حج به سبب ازدحام جمعیت و مراقبت از پرده کعبه معظمه، مسئولان حرمین شریفین، پرده کعبه راسه متر بالا می کشند که امسال نیز این کار انجام شد. بر اساس این گزارش، اداره کل امور حرمین شریفین، بخش پایینی پرده کعبه معظمه را به اندازه سه متر بالا کشید و بخش فوقانی پرده کعبه نیز با پوششی از پارچه پنبه ای سفید رنگ به عرض دو متر تقریباً از چهار طرف که محیط آن، ۴۷ متر می شود، پوشانده شد. محمد باجوده مدیر کارگاه بافت پرده کعبه مشرفه گفت این اقدام از باب پیشگیری و جلوگیری از خدشه و آسیب رسیدن به پرده کعبه انجام می شود. زیرا صحن طواف شاهد تعداد زیادی از حجاج بیت الله الحرام است که تمایل دارند پرده کعبه مشرفه را لمس کنند.

شما در برخی گفت و گوهایی که در پیش از این سفر داشتید، به مساله انتقال ارز به عربستان اشاره کردید؛ مگر اساساً در این جا ما حساب بانکی داریم که مساله انتقال ارز موضوعیت داشته باشد؟

به نکته بسیار مهمی اشاره کردید؛ در هیچ دورهای از تاریخ سازمان حج سابقه نداشته است که منابع ارزی مورد نیاز حج و عمره به مدت یک سال و نیم تا دو سال، تامین شده و در اختیار ما باشد. دفتر سازمان حج و زیارت در عربستان دو حساب در جده و مکه داشت که به دلیل شرایط تحریم در سال های اخیر مسدود شده بود. نقل و انتقال ارز به صورت دستی انجام می شد...

با گرفتاری ها و مشکلات خاص خودش.

بله، خطرات زیاد. البته انصافاً دولت میزبان در مواقعی با توجه به این که می دانست این پول صرف زوار خواهد شد، در قبال این موضوع با اغماض برخورد می کرد.

حذف اتوبوس ها و هتل های بی کیفیت حج گذشته

آقای مهندس اوحدی ظاهر برنامه ریزی حج امسال از تمتع ۹۲ آغاز شده بود، در این باره بیشتر توضیح می دهید؟ در میانه تمتع ۹۲ شش کارگروه برای آسیب شناسی عملکرد حج تشکیل شد و در آن ها برنامه ریزی برای حج امسال آغاز گردید. علاوه بر این با هماهنگی بعثه به سرعت تصمیمات اتخاذ و اجرا شد، نظیر حذف برخی شرکت های حمل و نقل که در آن زمان کیفیت خدمات رسانی پایینی داشتند، یا حذف هتل های بی کیفیت و جایگزین ساختن اماکن اقامتی مناسب تر. این برنامه ریزی زود هنگام امکان ایجاد فرصت کافی برای حل و فصل مشکلات تازه را ایجاد کرد.

موضوع مسکن ظاهر از اولویت بالایی برخوردار است. بله، چرا که در فصل عمره به یک باره ۷۰ هزار تخت در مدینه منوره از گردونه خارج شد که این مقدار در حج تمتع به معنای دو برابر این ظرفیت است و این به معنای بحران مسکن در سال آتی است. امروز با مجوزی که از سوی نماینده محترم ولی فقیه در امور حج و زیارت صادر شد، ما کار اجاره کردن واحدهای مربوط به حج ۹۴ را آغاز کردیم و این به معنای مسلط شدن بر زمان است، چون اگر دیر اقدام کنیم، شرایط بازار بر ما تحمیل خواهد شد.

در زمینه تغذیه چطور؟ اقدام اصلی صورت گرفته، چه بوده است؟

علاوه بر بحث افزایش تامین کالاهای ایرانی، موضوع تامین گوشت قرمز با جدیت در دستور کار قرار گرفته است؛ کشتارگاهی در اصفهان راه اندازی و به تازگی مأموران دولت عربستان نیز رسیده و امیدواریم در حج امسال موفق شویم گوشت گرم را از این طریق وارد گردونه مصرف زوار ایرانی کنیم. تمام اقدامات جهت اخذ مجوز در داخل و اینجا انجام شده است.

در صحبت های قبلی خود به خدمات پزشکی هم اشاره کردید، در این باره چه اقداماتی صورت گرفته است؟

در سال گذشته ۱۱۸ هتل دارای مطب بودند و امسال با وجود کاهش ۲۲ مجموعه در مکه مکرمه و مدینه منوره، تعداد مطب ها به ۱۳۰ مورد رسیده است. این یعنی افزایش جدی سرانه پزشکی هر کدام از زوار. علاوه بر این در همه پروازها یک یادو پزشک همراه کاروان ها اعزام شدند و روی تفکیک های قومیتی و زبانی نیز دقت شد تا پزشکان مجموعه هادارای قرابت های فرهنگی لازم با حجاج کاروان ها باشند. یک گام بزرگ دیگر در جهت انطباق پزشکی با موازین شرع برداشته شد و آن ها راه اندازی ۷ درمانگاه شبانه روزی مخصوص بانوان در مکه و مدینه و افزایش چشم گیر تعداد پزشکان متخصص زنان بود.

این حساب در بانک دولتی است یا خصوصی؟

این حساب در بانک دولتی عربستان سعودی است و طی یک سال گذشته از طریق بانک مرکزی، سفارت در ریاض و کنسولگری در جده رایزنی های مختلفی را با بانک مرکزی

رئیس سازمان حج و زیارت در گفت و گوی تفصیلی با حج (بخش دوم و پایانی)

حل مشکل چندین ساله انتقال ارز به عربستان

رئیس سازمان حج و زیارت در بخش اول این گفت و گو، صدور ویزا در «مسار الکترونیک» را دشوارترین مرحله آغاز عملیات تمتع ۹۳ دانست و تاکید کرد که از نظر او این یکی از برجسته ترین ویژگی های حج سال جاری در حوزه اجرایی است. قسمت دوم و پایانی این گفت و گو را در ادامه می خوانید...

اسلامی مطرح و آن ها موافقت خود را اعلام کردند اما این امر منوط به مجوز بانک مرکزی عربستان بود که از طریق سفارت در این زمینه رایزنی ها انجام و وقت ملاقات تعیین شد و خوش بختانه بانک مرکزی عربستان با این امر موافقت کرد.

کی این اتفاق افتاد؟

نهم ماه رمضان امسال.

آیا بانک مرکزی عربستان برای چنین تصمیمی با مراجع بالاتر از خودشان هم هماهنگی ای داشتند؟

در جلسه ای که داشتیم هم نماینده وزیر حج و هم نماینده وزیر امور خارجه حضور داشتند و در هنگام ورود به جلسه ما احساس کردیم که آن ها بنا دارند تا این مشکل را حل بکنند و در این زمینه تصمیم بگیرند. مجوز را دادند و با پیگیری های انجام شده مبلغ مورد نظر به حساب حج و زیارت وارد شد و بدین ترتیب یکی از دغدغه های اصلی در این زمینه برطرف گردید.

در سال های قبل که پول به صورت دستی وارد و بعضاً در فرودگاه ضبط می شد آیا آن پول ها به ما بر گردانده می شدند؟

انصاف حکم می کند که به این موضوع توجه کنیم که بانک مرکزی، گمرک و وزارت حج عربستان همیشه این نکته را مدنظر داشته اند که این پول ها صرف امور زائران می شود و شاید حدود ۲۰ روز طول کشید که پس از انجام تشریفات اداری آن مبالغ برگردانده شد.

عربستان انجام دادیم و در نهایت موافقت بانک مرکزی عربستان را بگیریم و حساب را باز کنیم. در واقع حساب بدین صورت باز شد که ارزی که به صورت دستی وارد می شد در جده به حساب سازمان ریخته و از آن طریق گردش می یافت. البته این اتفاق در اواخر عمره افتاد. پیشنهاد ما به طور کلی این بود که یا ارز آزاد شده در مسیر گفت و گوهای ۱+۵ برای حج و عمره استفاده شود و یا منابعی که نزد بانک توسعه اسلامی در جده از سالیان قبل وجود داشت و نهایتاً پیشنهاد دوم تصویب و اجرایی شد. دکتر طیب نیا وزیر اقتصاد در سفری به عربستان این موضوع را با رئیس بانک توسعه

دفتر سازمان حج و زیارت

در عربستان دو حساب در جده و مکه داشت که به دلیل شرایط تحریم در سال های اخیر مسدود شده بود. نقل و انتقال ارز به صورت دستی انجام می شد...

مسجد پیامبر

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله:
 اگر این مسجد من تا صنعا ساخته
 می شد، باز مسجد من بود.
 عبدالاعلی غلام آل سام نقل
 می کند: به امام صادق علیه السلام
 عرض کردم: مسجد پیامبر خدا
 صلی الله علیه و آله چه قدر بود؟
 فرمود: ۳۶۰۰ ذراع شکسته.

اهمیت صلوات از نگاه قرآن و روایات

پیامبر عظیم الشان اسلام حضرت محمد بن عبدالله (ص) شخصیتی است که عصاره خلقت است و ملک و ملکوت از پر تو وجود مبارک آن حضرت هستی یافت و خداوند به مخلوقات خود منت نهاده و او را اسوه حسنه و رحمت بی پایان برای عالمیان قرار داد. با استناد به آیات قرآن کریم و متون روایی بی شماری که درباره آن حضرت وارد شده می توان گوشه ای از مقام بلند و جایگاه رفیع پیامبر (ص) را در نزد پروردگار عالمیان درک کرد و به این حقیقت رسید که احترام به آن وجود گرانمایه مورد تاکید خداوند متعال بوده است. تجلی بارز فرمان الهی در احترام و کرنش نسبت به مقام شامخ رسول الله (ص) این عبارت بلند است که می فرماید:

إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا، خداوند و ملائکه بر پیامبر (ص) صلوات می فرستند و به مومنان فرمان داده است که بر حضرتش صلوات بفرستند.

حقیقتاً مقام و منزلت محمد (ص) در مرتبه ای بس والا است که خدا و خیل عظیم ملائکه بر او سلام و صلوات می فرستند و آیساد جایی که خدا به عنوان مظهر اتم و اکمل علم و قدرت و کمال بر شخصیت رسول گرامی اسلامی درود می فرستد زبینه است که مخلوق او و بویژه مومنان به دین او از این موهبت بزرگ محروم باشند؟

در روایت است که صادق آل محمد (ص) می فرماید: هر کس بر محمد (ص) و آل وی ده صلوات بفرستد خداوند و ملائکه او صد بار بر وی صلوات بفرستند و هر آن کس بر محمد (ص) و آل آن حضرت یک صد صلوات بفرستد، خدا و فرشتگان در گاهش هزار مرتبه بر وی صلوات فرستند.

در ذکر صلوات هر گاه هماهنگی در صورت و سیرت و در ظاهر و معنایه وجود آید و صلوات فرستنده با وقوف به مقام شامخ نبوی (ص) مصمم باشد و همراه با ذکر صلوات، پیامبر (ص) عظیم الشان را چراغ هدایت و مشعل فروزان مسیر ناهموار زندگی خود قرار دهد و نسبت به گذشته خود و گناهانی که مرتکب شده و در خلاف جهت رهنمودهای

پیامبر (ص) و خاندان او عمل کرده پشیمان گردیده و توبه نمایند، در چنین حالتی ذکر صلوات با این ویژگی می تواند با اتکای به فرمایش امام صادق (ع) که در مورد میزان ثواب صلوات از حضرتش سوال شد در پاسخ فرمود: اجر صلوات فرستنده به مثابه بیرون آمدن از گناهان است، همانند روزی که مادر او را به دنیا آورد محقق گردد و با این شرایط فرستنده صلوات نه تنها دارای اجر عظیم است، بلکه به دلیل توبه و انابه و درک با معنا از حقیقت صلوات از گناهان نیز پاک می شود.

پیامبر (ص) رحمت للعالمین است و برای هدایت بشر رنج و تعب فراوان را تحمل نمود و در این راه تا به آنجا پیش رفت که خداوند صریحاً آن حضرت را از تحمل این همه زحمات و طاقت فرسا و فیشارهای فراوان روحی و جسمی بر حذر داشت و فرمود: طه مَا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لِتَشْقَى. ای رسول گرامی ما! مساقران را بر تو نازل نکردیم که خود را به زحمت بیفکنی و در فرازی دیگر اساس گرایش مردم به اسلام را از مخویی و مهربانی آن حضرت دانسته و می فرماید: فَبِمَا رَحْمَةٍ مِنَ اللَّهِ لِنْتَ لَهُمْ وَلَوْ كُنْتَ فَظًا غَلِيظَ الْقَلْبِ لَانفَضُّوا مِنْ حَوْلِكَ. و از این قبیل نمونه های فراوان در قرآن و لسان روایات می توان بر شمرد که همگی نماد دلسوزی پیامبر (ص) نسبت به امت خود بوده

است. بر همین پایه خداوند تجلیل از رسولش را تکریم کرده و خود رسول الله (ص) اجر و پاداش احترام به پیامبر خدا را بیش از هر کس دیگر می داند و لذا برای بهره مندی پیر وانش از این موهبت الهی می فرماید: هر کجا هستتید بر من صلوات بفرستید که صلوات شما به من خواهد رسید. و در فرازی دیگر می فرماید: بخیل ترین مردم کسی است که نام من در نزدش آورده شود و صلوات بر من نفرستد. از منظر پیامبر (ص) صلوات بر او نور در صراط است و هیچ داعی بدون صلوات بر محمد و آل محمد (ص) به اجابت نخواهد رسید.

صلوات علامت ایمان به راه پیامبر و آل اوست و ذکر صلوات در حقیقت تجدید پیمان است بر عهدی که مسلمانان با خدای خود و پیامبر خدا و آل او بسته اند. و چه فرصتی بالاتر و غنیتری عظیم تر از این که در سرزمین وحی در محضر پیامبر گرامی اسلام (ص) اوقات خود را صرف این عبادت بزرگ کرده و با ذکر مستمر صلوات بر محمد (ص) و آل محمد برانداخته معنوی خود افزوده و حداقل، توفیق فرستادن روزانه هزار صلوات را داشته باشیم.

چگونه و در حق چه کسانی دعا کنیم؟

و... زمینه بر آورده شدن حاجت را فراهم می آورد و گناه مانع پذیرش دعا خواهد شد.
 در روایات آمده است: خویشتن را بین خود و دیگران محور قرار ده و آنچه را برای خود خوش می داری یا ناخوش، برای دیگران نیز خوش یا ناخوش بدار.
 از این رو شایسته است در حق همه اقشار بالاخص فقرا، مستضعفان، آوارگان، بیماران، قرض داران و ملتسین دعا و... دعا کرده و با دعا برای تعجیل فرج و ظهور امام زمان (عج) زمینه را برای رفع همه نابسامانی ها فراهم سازیم.

در احادیث و روایات، شناخت خدا، انجام دقیق دستورات او، قلب پاک و دل شکسته، چشم گریان، راستگویی، کسب حلال، شکم خالی از حرام و غذای شبیه ناک و... از شرایط استجاب دعا به شمار آمده است.
 همچنین گفتن بسم الله در اول هر دعا و صلوات بر پیامبر (ص) و آل او علیهم السلام و حمد و ستایش خدا، اعتراف به گناه، واسطه قرار دادن معصومان علیهم السلام، حالت انقطاع از غیر حق، خواندن دو رکعت نماز، مقدم داشتن دیگران، دعا به صورت جمعی، انتخاب وقت مناسب

مراکز

دوره جدید - شماره ۴۵
۲۳ شهریور ۱۳۹۳
۱۸ ذی القعدة ۱۴۳۵
14 September 2014

نماز در مسجد النبی

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله: یک نماز در مسجد من برابر با هزار نماز در مساجد دیگر است، بجز مسجد الحرام. پیامبر خدا صلی الله علیه و آله: یک نماز در این مسجد من بهتر از هزار نماز در غیر آن است، مگر مسجد الحرام. پیامبر خدا صلی الله علیه و آله: نماز در مسجد من برابر با ده هزار نماز در مساجد دیگر است، مگر مسجد الحرام که نماز در آن با صد هزار نماز برابری می کند.

بیشتر بدانید

توسعه مسجد پیامبر

مسجد نبوی مانند مسجد الحرام توسعه های مکرری را شاهد بوده است. نخستین توسعه به دست مبارک سازنده آن، حضرت رسول اکرم در سال هفتم هجری صورت گرفته است. سپس عمر به سال ۱۷ هجری و عثمان به سال ۲۹ هجری، هر یک اندکی از سمت غرب و شمال به مسجد افزودند. عثمان از سمت قبله «جنوب مسجد» نیز چند ستون افزود و برای مسجد محراب ساخت. در سال ۸۸ هجری عمر بن عبدالعزیز هنگام ولایتش بر مدینه از سوی ولید بن عبدالملک، شش ستون از شرق و غرب و چهارده ستون در شمال مسجد افزود. سپس مهدی عباسی در سال ۱۶۱ هجری ناحیه شمالی مسجد را توسعه داد. از زمان سلاطین عثمانی، ترمیم و تعمیراتی انجام گرفت و سلطان عبدالمجید عثمانی بیشترین توسعه و تعمیر و تزئین را انجام داد. اقدامات او از سال ۱۲۶۵ تا آخر دوره سلطنتش (۱۲۷۷ هجری) استمرار داشت.

در زمان معاصر و در سال های ۱۳۷۰ هجری و ۱۴۰۶ توسعه های پهنای را از همه سوی مسجد به جز سمت قبله شاهد بوده ایم که مساحت مسجد را چند برابر کرده است و به علاوه مساحتی هم در بیرون مسجد برای نماز، تسطیح و سنگفرش شده است. جریان احکام فقهی ویژه مسجد نبوی در این زیادت ها مورد تردید فقها است. گفتنی است مسجد النبی دو بار طعمه حریق شده است. نخست در سال ۶۵۴ هجری و در زمان خلافت المستعصم بالله بود که به تدریج تعمیر شد. سپس در سال ۸۸۶ هجری تمام مسجد به جز حجره شریف نبوی و گنبد سوخت که به دستور سلطان مصر «ملک قایتیای»، آن را از نو ساختند. این تجدید بنا در سال ۸۸۸ هجری پایان یافت و در ضمن آن اندکی در جهت مشرق مسجد توسعه دادند.

زیارت چیست؟ زائر کیست؟

و البته هر مقد بهانه های بیش نیست و زائر واقعی به زیارت خود رسول الله نائل می شود که پیامبر زنده جاوید است و زائر به هنگام اذن دخول برای ورود به حرم بر این امر تأکید می کند و به یقین باور دارد که نبی اکرم (ص) حاضر است و ناظر و ایستادن وی را در آستانه حرمش می بیند و سخن او را می شنود و سلام او را پاسخ می دهد و چنین است که زائر خود را در محضر خود پیامبر و نه نزد مرقد وی احساس می کند و گرچه در آغاز راه کمال، محبوب است و پیامبر را نمی بیند و سخنانش را نمی شنود، اما اگر به برکت محبت و ولایت آن بزرگوار به تزکیه و تطهیر و جود خویش نائل آید، زمانی خواهد رسید که توفیق چنین دیدن و شنیدن نیز در حرم نصیبش گردد. این افسانه نیست بلکه امری است که بارها و بارها برای زائران پاکدل پیامبر اتفاق افتاده است، چه رسد به عارفان بیدار دلی که چنین امری بر آن ها از حال به مقام و از اتفاق موردی به موقعیتی پایدار تبدیل شده است.

یار بی پرده از در و دیوار / در تجلی است یا اولی الایصار
و چنین است - زائر - آن قطره به دریا رسیده و ذره به خورشید نائل آمده، اکنون خود، دریا و خورشید شده است و هنگامی که باز می گردد، دیگر نه آن قطره است که از دریا جدا شود و نه آن ذره که از خورشید و رهاورد او از زیارت، بازگشت دریاست به جای قطره و خورشید است به جای ذره. با دعا که زیارت ما از این گونه باشد. آمین یا رب العالمین!

زیارت، گام نهادن در وادی سلوک است، سلوک قطره تا دریا و ذره تا خورشید و راز این سلوک، دریایی بودن قطره و خورشیدی بودن ذره است. اگر قطره در خود نشانی از دریا نبیند و ذره در خود نشانی از خورشید، به سوی آن حرکت نخواهد کرد.

ما ز بالا ایم و بالا می رویم / ما ز دریا ایم و دریا می رویم
زائر، دور مانده از اصل خویش است و هنگامی که به قصد زیارت گام در طریق منزل معشوق می گذارد، روزگار وصل را می جوید و می خواهد به اصل خویش باز گردد.

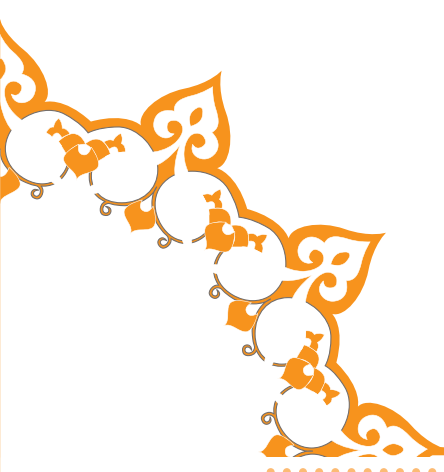
هر کسی کو دور ماند از اصل خویش / باز جوید روزگار وصل خویش
پس آن که به زیارت پیامبر اکرم رسول الله الاعظم محمد بن عبدالله (ص) نائل می آید و صد البته خواننده و طلبیده می شود، باید بر خویش ببالد و قدر دان و جود گردانقدر خویش باید، چرا که قطره ای بوده است از جنس این دریا و ذره ای بوده است از بر تو این خورشید. زائر تا در راه رسیدن به معشوق است، قطره ای است که به قصد پیوستن به سمت دریا در حرکت است و ذره ای که به اوج خورشید نظر دارد، اما وقتی به منزل مقصود رسید و به معشوق پیوست، خود، دریا می شود و خورشید. پس مبارک باد به ساحت دریا و پیشگاه خورشید رسیدن بر زائرانی که به مدینه منوره رسیده اند و سر بر آستان مرقد خاتم پیامبران، نبی اکرم محمد مصطفی (ص) ساییده اند.

آثار وحدت اسلامی در قرآن کریم

علی اکبر سبزیان

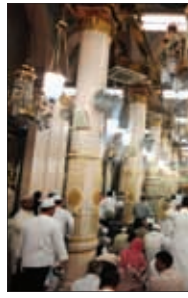
الهی (قرآن و پیامبر) چنگ زند و از آن دور نشوند. ۴ حقوق برادری را رعایت کنند و عیب یکدیگر نجویند و در حق یکدیگر گمان باطل نبرند. ۵. امر به کار شایسته و معروف نمایند و از کار زشت و ناهنجار پرهیز کنند و دیگران را نیز باز دارند. ۶. قرآن، این عوامل را برای رسیدن به انسجام اسلامی بیان کرده است که بدون آن ها نمی توان رنگ یکرنگی را دید و از امنیت و آرامش و آسایش برخوردار شد. پی نوشت: ۱- انعام، ۲- قصص، ۳- انفال، ۴- آل عمران، ۱۰۳: نساء، ۵- حجرات: ۱۲-۱۱، ۶- آل عمران، ۱۰۴

قرآن، برای انسجام اسلامی، آثار چندی را بر می شمارد که از مهم ترین آن ها می توان به همان هدف اصلی تشکیل خانواده کوچک و بزرگ (ملت) و ایجاد دولت اشاره کرد. هدف از انسجام اسلامی در وهله نخست، رسیدن به آرامش و آسایش است که قرآن نیز بر آن تأکید می ورزد. ۱. چنان که بر چیده شدن زمینه سلطه بیگانگان و استعمارگران از مهم ترین هدف های وحدت و انسجام اسلامی شمرده شده است ۲ و قدرت و هیمنه مومنان را افزایش می دهد. ۳. این هدف ها جز با تأکید بر عوامل ایجادی آن پدیدار نخواهد شد. از این رو مسلمانان باید بر اصول دین اسلام تأکید ورزند و به ریسمان

نماز در مسجد النبی

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله: نماز شخص در خانه اش، برابر همان یک نماز است... نمازش در مسجد من برابر پنجاه هزار نماز است و نمازش در مسجد الحرام با صد هزار نماز برابر است. پیامبر خدا صلی الله علیه و آله: هر کس در مسجد من چهل نماز بخواند، بی آن که حتی یک نماز از او فوت شود، برای او برائت از دوزخ و نجات از عذاب نوشته می شود و از نفاق هم پاک می شود.

دوره جدید - شماره ۴
 ۲۳ شهریور ۱۳۹۳
 ۱۸ ذی القعدة ۱۴۳۵
 14 September 2014

راز زیارت حرم نبوی

به هر کجا از حرم نبوی که بنگری از مسجد و منبر و مرقد و روضه همه رنگ و بوی محمد(ص) دارد. با دست مبارک او سنگ نخست این بنا نهاده شده و با نفس گرم و قدسی وی این فضا صفا یافته، در این حرم هر گاه که حاضر شدی تصویر گذشته آن را از ذهن ت عبور داده، کردار، گفتار، آموزه های اخلاقی، پیام های رحمانی، کلام و حیاتی و سایر حرکات و سکنات آن بزرگوار را در نظر مجسم کن! نگاه در برابر مضجع شریف نبوی بایست و باور داشته باش که آن حضرت همچنان که زنده بود، کلام تو را می شنود و سلامت را پاسخ می گوید، آشکار و پنهان تو را می داند و بالطف و رحمت به تو می نگرند و از خداوند برایت طلب رحمت و مغفرت می کند. به همین جهت، پیامبر و اهل بیت بزرگوارش امت را همواره به این کار ترغیب و سفارش فرموده اند. چنانکه شخصی نابینا به آن رسول رحمت مراجعه کرد و از وی طلب دعا نمود و گفت: ای سرور من! دعا کن که خدای متعال مرا عاقبتی دهد. آن حضرت فرمود: اگر خواسته باشی دعا می کنم ولی اگر صبر کنی بهتر است.

مرد روشندل گفت: یا رسول الله، دعا کن!
 حضرت فرمود: و ضویي خوب بساز و یا این دعا حاجت خود را از خدا بخواه: اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ وَأَتَوَجَّهُ إِلَيْكَ يَا رَبِّ الْرَّحْمَةِ يَا مُحَمَّدُ إِنِّي أَتَوَجَّهُ بِكَ إِلَى رَبِّي فِي حَاجَتِي لِنَفْسِي، اللَّهُمَّ شَفِّعْهُ فِيَّ - ای خدا من از تو می خواهم و به سوی تو می نگرم و به وسیله پیامبر تو محمد که پیامبر رحمت است. وای محمد توجه نمودم به وسیله تو به سوی پروردگار خویش در حاجتی که دارم تا حاجتم برآورده شود. خدایا محمد را شفیع من گردان!

در روایت صحیح آمده است که آن مرد پس از دعا فوراً از جا برخاست در حالی که چشمش روشن شد پس توسل و شفاعت خواستن از آن حضرت و سایر اولیاء خدا، از آموزه های پیشوایان الهی است. و چرا چنین نباشد؟ باید باور داشت که او، خاتم انبیاء، اشرف کائنات، افضل موجودات، برگزیده و حبیب خداست. او واسطه فیض میان خدا و تمام ممکنات می باشد، مکان و شرافت او نزد حق تعالی به اندازه های است که انبیاء و مرسلین از نخستین

و آخرین و ملائک و مقربین به آن غبطه می خورند. و در عظمت وی همین بس که خداوند درباره اش فرمود: لَوْلَاكَ لَمَا خُلِقَتِ الْاَفْلاک. اگر تو نمی شدی افلاک را نیز نمی آفریدم. و بدان که او به خلق عظیم شهره آفاق و در رحمت و عطفوت بی همتاست. آنچنان که قاتل عموی خود حمزه سیدالشهداء را بخشید و بر ظلم او قلم عفو کشید. آری محمد مظهر جلال و جمال خداوندی است چنانکه شهریار شاعر معاصر ما گفته است:

ماه فرو ماند از جمال محمد
 سرو نباشد به اعتدال محمد
 قدر ملک را کمال و منزلتی نیست
 در نظر قدر با کمال محمد
 وعده دیدار هر کسی به قیامت
 لیله اسری شب وصال محمد
 آدم و نوح و خلیل و موسی و عیسی
 آمده مجموع در ظلال محمد
 عرصه گیتی مجال همت او نیست
 روز قیامت نگر مجال محمد
 همچو زمین خواهد آسمان که بیفتد
 تا بدهد بوسه بر نعال محمد
 ستون عرش خدا قائم از قیام محمد
 ببین که سر به کجای می کشد مقام محمد

خداوند درباره رسول اکرم(ص) فرمود: لَوْلَاكَ لَمَا خُلِقَتِ الْاَفْلاک. اگر تو نمی شدی افلاک را نیز نمی آفریدم. و بدان که او به خلق عظیم شهره آفاق و در رحمت و عطفوت بی همتاست

بجز فرشته عرش آشیان وحی الهی پرنده پر نتواند زدن به بام محمد به شاهراه هدایت گشوده باب شفاعت صلاهی خوان کرم بین و بار عام محمد گرت هوای بهشت است و حوض کوثر و طوبی بیابا به سایه ممدود مستدام محمد سریر عزت عقبا حلال امت او باد که بود راحت دنیای دون حرام محمد

ما امید به محمد بسته ایم و دل به او سپرده ایم زیرا محمد(ص) نه تنها به مومنان رؤف و رحیم بود بلکه نسبت به کفار نیز به دیده رحمت می نگرست، مگر آنجا که راهی بجز بر خورد سخت در برابر خود نمی دید، درست مانند طبیعی که بیمار خویش را گاه با دارو و در صورت ضرورت و اضطرار با تیغ جراحی معالجه می کند و گرنه وی همان پیامبر پر عطفوتی است که بر خورد خشونت آمیز مرد یهودی نادان را تحمل کرد، و از تعزیر و تأدیب او توسط یارانش پیشگیری نمود.

آری محمد(ص) همان کسی که به هنگام قدرت، عفو و بزرگواریش را از ضعیفان دریغ نمی کرد، چنانکه گفته اند: هنگامی که آن حضرت دید دختر حاتم طایی را با سر گشوده و بی پوشش به اسارت آورده اند، ردای مبارکش را بر سر و موی او انداخت تا آن بزرگزاده در پیش جمع حرمش حفظ شود و احساس حقارت نکند.

اقبال لاهوری شاعر فارسی گوی پاکستانی این واقعه را به نظم کشیده و با لطافت طبع خویش در آمیخته و نکته ای را چاشنی آن ساخته که بسیار زیبا و وصف حال خود ما است، او می گوید: ای پیامبر! تو که نتوانستی دختر حاتم طایی را در جمع اسیران حتی برای لحظاتی برهنه و خوار ببینی، چگونه می توانی ما را روز حشر در پیشگاه خلائق عریان نظاره کنی؟ ما دل به رحمت تو بسته ایم و اعتراف می کنیم که از آن دختر حاتم طایی عورت تر هستیم، پس ما را با لطف خویش بپوش و در نزد دیدگان مردمان رسوا نخواه!

فضیلت نماز در مسجد النبی

امام صادق علیه السلام: در این مسجد تا می توانید زیاد نماز بخوانید که برایتان بهتر است و بدانید که گاهی شخص، در کار دنیا زرنگ است و می گویند: فلانی چه قدر هوشمند است، پس چگونه خواهد بود کسی که در کار آخرتش زرنگ باشد! ابوبکر حضرمی نقل می کند: امام صادق علیه السلام مرا دستور داد تا می توانم در مسجد پیامبر صلی الله علیه و آله زیاد نماز بخوانم و فرمود: چنین نیست که هر وقت بخواهی بتوانی.

عبادت، طهارت روح و محبوبیت نزد خداوند

محبوب حق همواره پیروز است و قطعاً هیچ عاملی به او آسیب نمی رساند، زیرا سراسر نظام هستی سپاه حقند: **وَاللَّهُ جُنُودُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ** محبوبیت انسان طاهر نزد خدا، انسان طاهر، محبوب خداست و اگر کسی محبوب خدا شد، آثار خدایی در او ظهور می کند، زیرا خدای سبحان، محبوب خود را رها نمی گذارد. او افراد طاهر را دوست دارد و مسجد جای طهارت است. اگر عبادت ظاهری را مقرر کرد، رازش را که محبوب شدن است، در کنار آن قرار داد و فرمود: مسجد و معبد مرکز عبادت برای پرورش افراد طاهر است. یعنی مسجد و عبادت برای تربیت انسانی است که محبوب خدا باشد. از این رو عبودیت با طهارت پیوند خورده است.

مسجد مردانی هستند که می خواهند طاهر شوند و طهارت را دوست دارند. طهارت نه به عنوان تکلیف، بلکه به عنوان امری محبوب، برای آن ها مطرح است. آنان طهارت ضمیر را دوست دارند. می خواهند پاک باشند و خدا طاهرین را دوست دارد: **لِمَسْجِدٍ أُسِّسَ عَلَيَّ النَّبِيُّ مِنْ أَوَّلِ يَوْمٍ أَحَقَّ أَنْ تَقُومَ فِيهِ رِجَالٌ يَجُوبُونَ أَنْ يَنْظُرُوا وَأَلَّهُ يُحِبُّ الْمُطَهَّرِينَ**. اگر کوشیدند و به طهارت رسیدند محبوب خدا می شوند و آنگاه چیزی از جهان در برابرشان به مخالفت بر نمی خیزد. ممکن نیست انسانی محبوب خدا شود و نظام آفرینش از او اطاعت نکند. چون کسی که محبوب خداست، خواسته ای جز خواسته خداوند ندارد و چون سراسر عالم مطیع خواسته حق است، پس سراسر عالم مطیع خواسته محبوب حق خواهد بود.

آیت الله العظمی استاد جوادی آملی

تنها چیزی که انسان را به خدا نزدیک می کند، نزهت از طبیعت و دنیاست، زیرا انسان متعلق به دنیا، به خدا نخواهد رسید. هر چه انسان را از خدا باز می دارد، دنیای اوست، خواه مال، خواه مقام و خواه حب نفس باشد. خداوند متعال پس از بیان عبادت های غسل، وضو و تیمم، می فرماید: راز این دستور ها آن است که شما طاهر شوید، ولیکن برید لیطهر کم تا انسان طاهر نشود به خدایی که طیب است نمی رسد. پس هر دستور که خدای سبحان معین می کند، رازش همان طهارت ضمیر است و این طهارت، محبوب ذات اقدس حق است. می فرماید: تنها مسجدی که بر اساس تقوا بنیانگذاری شده شایسته است در آن اقامه نماز و قیام داشته باشید در این

او خلف وعده نمی کند

بخوانند و توجه و امیدش به او باشد و فقط او را مؤثر بدانند. با این دو شرط مهم، قطعاً خداوند خلف وعده نمی کند و دعا را اجابت می کند. چرا بیشتر دعاها با رب و ربنا آغاز می شود؟ نگاهی به آیات قرآن نشان می دهد که خداوند دستور داده است به هنگام پناهندگی و اظهار نیاز و ضعف به درگاهش از کلمه رب بهره گیریم و شایسته است دعا با طرح ربوبیت پروردگار آغاز شود. البته الله جامع ترین اسمای الهی است، ولی از آنجا که به هنگام دعا مقام بنده مقام اظهار نیاز و درخواست و طلب حاجت است، باید از اسمی بهره گرفت که مناسب مقام باشد. از این رو، رب، که به معنای مالک و تربیت کننده است، برای دعا مناسب تر است و انسان با ذکر این نام خود را غرق در الطاف الهی و وابسته دایمی به عنایات او می بیند.

اجابت دعا دو شرط مهم و اساسی دارد: یکی این که دعا حقیقتاً دعا باشد، مثلاً امری ناممکن نباشد و یا این که دعا کننده غافل نباشد، دیگر این که دعا کننده واقعاً خدا را

نگاهی به آیات قرآن نشان می دهد که خداوند دستور داده است به هنگام پناهندگی و اظهار نیاز و ضعف به درگاهش از کلمه رب بهره گیریم و شایسته است دعا با طرح ربوبیت پروردگار آغاز شود

رَبَّنَا وَآتِنَا مَا وَعَدْتَنَا عَلَى رُسُلِكَ وَلَا تُخْزِنَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيعَادَ (آل عمران ۱۹۴)
پروردگارا، آنچه را به وسیله فرستادگانت به ما وعده داده ای به ما عطا کن و ما را در روز رستاخیز رسوا مگردان، زیرا تو از وعدهات تخلف نمی کنی. قرآن کریم وعده های خداوند را راست و واقع شدنی معرفی کرده است و فرموده که وعده الهی حق است و شدنی است و نیکوست. خداوند هرگز خلاف آنچه وعده داده است نمی کند. البته باید دانست که این امر دو طرفه است، یعنی خداوند قول داده است که دعاها را اجابت کند، و از طرفی هم از ما پیمان گرفته تا بنده او باشیم و از او اطاعت کنیم. لذا می فرماید: شما به وعده ای که به من داده اید وفا کنید، من نیز به وعده ای که به شما داده ام وفا خواهم کرد.

آداب مسجدالنبی

امام صادق علیه السلام فرمودند: هرگاه وارد مسجد شدی، اگر بتوانی (در مدینه) سه روز بمانی: چهارشنبه، پنجشنبه و جمعه، پس روز چهارشنبه بین قبر و منبر، کنار ستونی که نزدیک قبر است نماز بخوان و کنار آن دعا بخوان و از خداوند، هر حاجتی را که در کار آخرت یا دنیا می خواهی بطلب. روز دوم کنار ستون توبه و روز سوم کنار جایگاه پیامبر صلی الله علیه و آله مقابل ستونی که خلوق آن زیاد است، پس نزد این ستون ها برای هر حاجتی خدا را می خوانی و این سه روز را روزه می گیری.

دوره جدید - شماره ۴
۲۳ شهریور ۱۳۹۳
۱۸ ذی القعدة ۱۴۳۵
14 September 2014

حکم بدیع اسلام موسم حج، نوبهار جان و دل، و فصل رویش و پیدایش روح زندگی توحیدی در دل هر مسلمانی که خود را به میقات رسانده باشد، همه ساله در موعد خدایی و همیشگی باز می گردد تا چون چشمه سار مبارک رحلت حیات طیبه ای اسلامی را بر سراسر جهان اسلام بپاشد و کسانی را که توفیق یافته اند که تن به این سرچشمه مبارک بزنند، از غبار و کدورت گناه و شرک و ماده گرایی و میل به پستی و بدکرداری، پاک کند و در آنان اگر اهل توجه و تذکر باشند، مایه صلاح و فلاح یک عمر را ذخیره سازد.

اکنون بیش از چهارده قرن ایست که ندای ابراهیم خلیل از حلقوم محمدمصطفی (صلی الله علیه و آله و سلم)، همه ساله میهمانان بیت را در این موسم به پایگاه معنویت و وحدت می کشاند تا گرد مرکز توحید، همراه با آن جریان ابدی عروج، طواف کنند، و در پشت مقام ابراهیم به سمت کعبه محمدی (صلی الله علیه و آله و سلم)، نماز گزارند، و میان صفا و مروه، سعی ابدی مؤمن از منشاء صفرا مجسم سازند. و معرفت به حقارت خویش و عظمت و عزت حق تعالی را در عرفات، و زمزمه ای ذکر و انیس و عشق به حضرت احدیت و درک نور تابان آن بی همتا در صحرائ ظلمانی وجود خود در مشعر بیاموزند، و در منی شیطان بزرگ و شیطانهای دیگر را هدف رمی خود سازند، و به نشانه ی قربانی کردن هواها و تمایلات منحرف ساز، ذبیحه ی قربانی کنند - و این همه را در حال احرام که حریم جان و دل حاجی در برابر میوه های ممنوع این بهشت است و در کنار دیگر مسلمانان از هر جا و هر نژاد و با هر رتبه ی مادی یا معنوی و دارای هر زبان و فرهنگ به جای آورند و آنگاه به نشان زدودن همه ی چرکها و پلیدی هایی که در فضای آلوده ی زندگی مادی بر جان و دل آنان نشسته است، حلق و تقصیر کنند و سپس بار دیگر با طراوتی که از زدودن گناه و تجلی معرفت و محبت خداوند، در جان و دل آنان پدید آمده است، به خانه ی خدا برگردند و طواف و نماز و سعی را اینبار در آفاقی برتر از پیش به جای آورند و با ذخیره ی سرشار از توحید و معنویت و صفا، و عزمی راسخ در مبارزه با شیطانها، و قدرتی فائق بر نفس خویشتن، آماده ی برگشتن به دیار خود و پراکندن عطر حج در اقطار گیتی باشند.

نکته هایی در باره حج در بیانات مقام معظم رهبری (مدظله العالی)

تقرب در اندیشه

جزیی جوهری را فاقد بود.

حج در جوهر و ذات خود دارای دو عنصر اصلی است: تقرب به خدا در اندیشه و عمل، و اجتناب از طاغوت و شیطان با جسم و جان. همه ی اعمال و ترک حج، برای ایندو در جهت آن و تامین ابزارها و مقدمات آن است، و این در حقیقت خلاصه یی از اسلام و همه ی دعوتهای الهی نیز هست که: «ولقد بعثنا فی کل امة رسولا ان عبدوا الله واجتنبوا الطاغوت». (۲) در آیات حج تعبیرات: «حنفا لله غیر مشرکین به...» (۳)، یا «فالیهکم اِله واحد فله اُسلموا...» (۴)، یا: «فَاذًا قَصَبْتُمْ مَنَا سَکَم فَاذ کر والله کذ کر کم اباکم کم اوشد ذکر» (۵) و امثال آن ناظر به همین دو عنصر اصلی است.

بخشی از پیام به حجاج بیت الله الحرام ۱۳۷۴/۰۲/۱۴

حکمت بدیع اسلام، این آزمایش شگفت آور و پراز رمز و راز را چنان ترتیب داده است که همین یک واجب بتواند در همه ی قرون و اعصار، و با هر اندازه گسترشی که دامنه ی اسلام در شرق و غرب گیتی به دست آورده است، یکپارچگی و اتصال اجزاء این پیکر عظیم را تامین کند... همه در یکجا و همیشه در یک فصل... چه آن هنگام که سفر کعبه ی مشتاقان بیت از برخی نقاط عالم یکسال به طول می انجامید و چه امروز که دشمنان امت اسلامی برای پوشش تبلیغات زهر آگین خود به سراسر کره ی زمین به بیش از یکساعت نیاز ندارند، همیشه اجزاء این پیکر عظیم و پراکنده، به این مرکز وحدت و قدرت که برای آنان کانون صفا و برادری و معنویت و توحید و معرفت و اطلاع است نیاز داشته اند. و اسلام اگر از حج خالی می بود رکنی اصلی و

فتاوی رهبر معظم انقلاب

احرام

واجب است که به مکه باز گردد و در آنجا مُحرم شود، و اگر به سبب تنگی وقت یا عذر دیگر، این کار ممکن نباشد، می تواند در همان محلی که یادش آمده مُحرم شود و حج او صحیح است. حکم کسی که مسأله را نمی داند نیز چنین است.

کسی که احرام بستن را فراموش کند و اعمال حج را به پایان ببرد، حج او صحیح است، کسی که حکم مسأله را نمی داند نیز چنین است، و احتیاط مستحب آن است که در صورت ندانستن مسأله یا فراموش کردن آن، در سال بعد حج را اعاده کند.

اگر کسی آگاهانه و عمدتاً احرام را ترک کند، چندان که وقوف در عرفات و مشعر را از دست بدهد، حجتش باطل است. کسانی که پیش از وقوف در عرفات و مشعر، مجاز به انجام اعمال مکه می باشند، باید آن اعمال را در حال احرام به جا آورند، و اگر بدون احرام انجام دهند باید آن را با احرام اعاده کنند.

(ظهر) روز توبه (هشتم ذی حجه) است و مُحرم شدن پیش از آن نیز جایز است، به خصوص برای سالمندان و بیمارانی که از ازدحام و شلوغی هراسانند، چنان که پیش تر گفته شد (۲۱) کسانی که می خواهند پس از انجام عمره بنا به ضرورت از مکه خارج شوند نیز می توانند پیش از زمان یاد شده مُحرم شوند. اگر احرام بستن را فراموش کند و به منی و عرفات برود،

نخستین واجب از واجبات حج، احرام است. احرام حج، از نظر کیفیت، شرایط، مُحرمات، احکام و کفارات، مثل احرام عمره است، تنها نیت آن متفاوت است و باید به نیت انجام اعمال حج مُحرم شود. تمام اموری که در احرام عمره ذکر شد، در احرام حج نیز معتبر است. احرام با نیت آغاز می شود و زمانی که شخص نیت کند و لبیک بگوید، مُحرم است. البته احرام حج ویژگی هایی دارد که در مسأله اتی به بیان آنها خواهیم پرداخت:

میقات احرام حج تمتع، مکه می مکره است، و بهتر است برای حج تمتع از مسجدالحرام مُحرم شود. مُحرم شدن در همه جای مکه، حتی بافت جدید شهر، صحیح است، اما احوط آن است که در مناطق قدیمی آن مُحرم شود، و اگر شک کند که محلی جزء شهر است یا نه، مُحرم شدن در آن محل صحیح نیست. لازم است زمانی مُحرم شود، که بتواند وقوف اختیاری در عرفات را در ک کند. بهترین زمان احرام بستن، هنگام زوال

پاکی مدینه

ابن عمر نقل می کند: هرگز پیامبر در بازگشت از هیچ سفری، بر مدینه مشرف نشد، مگر آن که فرمود: ای پاک‌ای سرور شهرها! پیامبر خدا صلی الله علیه و آله: خدای متعال، مرا فرمان داد که مدینه را طیبه (پاک) بنامم. پیامبر خدا صلی الله علیه و آله: خدای متعال، مدینه را طابه (پاک) نامیده است. پیامبر خدا صلی الله علیه و آله: مدینه ده نام دارد: مدینه، طیبه، طابه، مسکینه، جبار، محبوبه، ینده و یثرب.

نیایش

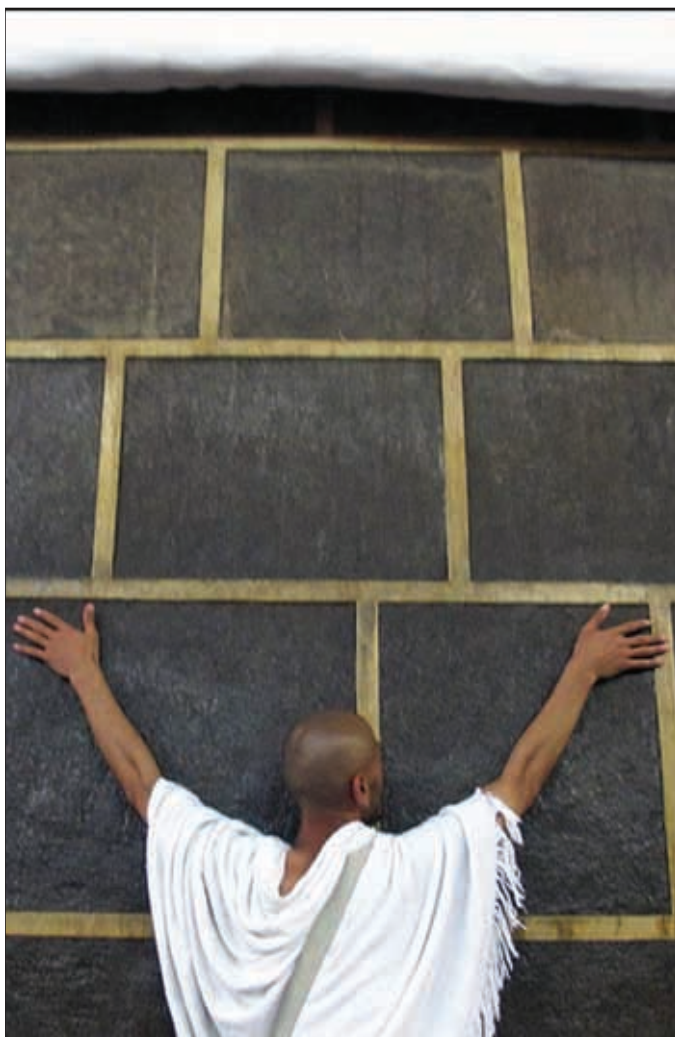
سیدحسین اسحاقی

روح بندگی خدادر سراسر زندگی پیامبر دیده می شود. او پیش از هر چیز بنده خالص خدا بود. آن قدر برای نماز و مناجات با خدا می ایستاد که پاهایش ورم می کرد و چهره اش زرد می شد. یکی از اصحاب به آن حضرت عرض کرد: مگر نه این است که خداوند در گذشته و آینده، تورا از گناه دور نگاه داشته است. پس چرا خود را این گونه به زحمت می افکنی؟ پیامبر در پاسخ او فرمود: أَفَلَا أُرَى عِبَادًا سَكُورًا. آیا بنده سپاسگزار خدا نباشم. پیامبر اعظم (ص) معمولاً پس از نماز این دعا را می خواند: اللهم اغفر لي خطيئتي وذنوبي كلها، اللهم اعمني و احبني و ارزقني و اهدني لصالح الاعمال و الاخلاق فانه لا يهدي لصالحها الا انت و لا يصرف عن سيئها الا انت. خدایا! همه خطاها و گناهانم را ببامرز. خدایا! به من نعمت بخش و مرا زنده بدار و روزی ده و مرا برای انجام کارهای نیک و رعایت اخلاق پسندیده، هدایت فرما. چون جز تو کسی انسان ها را به کارهای نیک، هدایت نکند و از کارهای زشت باز ندارد.

هنگامی که صدای اذان را می شنید، با باز گو کردن جمله های آن در پایان اذان می فرمود: «اللَّهُمَّ رَبِّ هَذِهِ الدَّعْوَةِ النَّامَةِ وَالصَّلَاةِ الْقَائِمَةِ، اعْطِ حَمْدًا سَوَّلَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، وَبَلِّغْهُ الدَّرَجَةَ الْوَسِيلَةَ مِنَ الْجَنَّةِ، وَتَقَبَّلْ شَفَاعَتَهُ فِي أُمَّتِهِ» ای خدایی که پروردگار این دعوت تام و نماز بر پا شده هستی، خواهش های محمد را در روز قیامت برآور و او را به درجه ای که وسیله آمرزش بهشتی است، برسان و شفاعت او را در باره امتش بپذیر. هنگامی که بر سر سفره حاضر می شد، می فرمود: سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ مَا أَحْسَنَ مَا تَبْتَلِينَا سُبْحَانَكَ مَا أَكْثَرَ مَا تُعْطِينَا سُبْحَانَكَ مَا أَكْثَرَ مَا تُعَافِينَا اللَّهُمَّ أَوْسِعْ عَلَيْنَا وَعَلَى الْفُقَرَاءِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ خدایا منزه می تو. چه نیکوست آنچه ما را به آن آزموده ای و چه بسیار است آنچه به ما بخشیده ای و چه فراوان است سلامتی هایی که به ما داده ای. خدایا! بر ما و بر فقیران اهل ایمان، گشایش در روزی کرامت فرما.

هنگام خواب نیز بدین گونه از خداوند یاری می جست: «بِسْمِ اللَّهِ أَمُوتُ وَأَحْيَا وَالِي اللَّهُ الْمَصِيرِ، اللَّهُمَّ آمِنْ رُوْعَتِي وَاسْتِرْ عَوْرَتِي وَادْعِنِي أَمَانَتِي». به نام خدا می میرم و زنده می شوم و بازگشت همه خلائق به سوی اوست. خدایا! ترسم را به امن و آرامش تبدیل فرما و عیبم را ببوشان و خودت امانتی را که به من سپرده ای ادا فرما.

آن طور که نمایان است، روحیه دعا و استعانت از خدادر تمام کارهای پیامبر اکرم (ص) وجود دارد و ایشان به راحتی از سلاح دعا برای ارتباط با مبدأ آفرینش و شکرگزاری به پاس نعمت های خداوندی بهره می گیرد.

خود را رها کن

حسین انصاریان

برخی از زائران در وطن برای خود سرگرمی ها و مشغولیت هایی دارند که در طول سفر، حتی در انجام مناسک حج، قلب و باطن شان متوجه آنهاست و حج خود را در بی خبری و غفلت انجام می دهند و جمعی از زائران نیز در این سفر، دلمشغولی هایی برای خود می سازند که از لذت معنوی این سفر الهی و ملکوتی بی بهره می شوند. عده ای از آنان با آرامش و امنیت خاطر، سفر می کنند ولی با تماس های مکرری که از مدینه و مکه با اهل و عیال و دوستان و مراکز کسب و تجارت شان می گیرند، به طرف ناامنی و اضطراب درون می روند و از حج ابراهیمی باز می مانند.

چه خوب است که زائر از ابتدای سفر، زمینه فراغت بال و امنیت خاطر را برای خود فراهم سازد و در این مدت کوتاه خود را تعلقات مادی دست شسته، مناسک حج را فقط به یاد خدا و توجه به قیامت سپری کند و از اعمال روح بخش حج، درس بگیرد؛ درس اخلاص، تسلیم، وفاداری، قطع علاقی مانع از عبادت، صفا و یکرنگی، توجه به قیامت، جهاد با نفس، مؤدب شدن به آداب اسلامی و... پس از بازگشت از سفر، سر مشق و الگوی حسنه ای برای خانواده و دیگران شود. به راستی اگر در این سفر معنوی انسان با گذشته اش تفاوتی نکند

و در اعمال و اخلاقش تغییری حاصل نگردد، بهره ای از این سفر معنوی نبرده و حاجی به معنای واقعی نگشته! مناسک، قوانین، عبادات و واقعیات این سفر، امتحانی از جانب خدا برای بندگان است تا در فضای این امتحان و تحمل مشقت های این عرصه و انجام صحیح مناسک، از زشتی ها پاک شوند و به ارزش ها و فضایل آراسته گردند. امیر مؤمنان (ع) در رابطه با شهر مکه - که در دل کوه های سخت و ریگزارها و خاک و رمل قرار گرفته و کعبه که با سنگ های خارا و معمولی ساخته شده و مشعر و عرفات و منا که در پستی ها و بلندی ها و فاقد طراوت و خرمی و خالی از باغ و بوستان و گلزار قرار گرفته - می فرماید: «لَكِنَّ اللَّهَ يَخْتَبِرُ عِبَادَهُ بِأَنْوَاعِ الشَّدَائِدِ وَيَتَعَبَّدُهُمْ بِالْوَأْنِ الْمَجَاهِدِ وَيَبْتَلِيهِمْ بِضُرِّ وَبِالْمَكَارِهِ إِخْرَاجًا لِلتَّكْوِينِ مِنْ قُلُوبِهِمْ وَإِسْكَانًا لِلتَّذَلُّلِ فِي نَفْسِهِمْ وَيَجْعَلُ ذَلِكَ إِبْرَاقًا فَتَحَا لِي فَضْلَهُ وَاسْتِسَابًا ذَلَالًا لِعَفْوِهِ.» ولی خداوند بندگان را به انواع سختی ها امتحان می کند و با کوشش ها و مجاهدت های گوناگون به بندگی و عبادت و امی دارد و به اموری که ناخوشایند به نظر می رسد، می آرد تا کبر و تکبر را که از اوصاف شیطان است و سبب رجم و لعن او شد از دل هایشان بیرون نماید و فروتنی و خاکساری را در جان شان بنشانند، تا با این گونه آزمایش ها، درهای فضل و رحمتش را به رویشان بگشاید و اسباب عفو و گذشتش را به آسانی به آنان عنایت فرماید.»

وصف مدینه

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله: مدینه، گنبد اسلام و خانه ایمان و سرزمین هجرت و جایگاه حلال و حرام است. پیامبر خدا صلی الله علیه و آله: ایمان به مدینه باز می‌گردد، آنگونه که مار به لانه خود باز می‌گردد. پیامبر خدا صلی الله علیه و آله: آبادی‌ها با شمشیر فتح شد، ولی مدینه با قرآن فتح شد.

چگونگی نوشتن

قصه‌های مدینه

مدینه، قصه‌های بسیار دارد و خاطراتی تلخ و شیرین در حافظه این دیار نهفته است. ما اینک در این شهر، تاریخ را در صفحه جغرافیا مرور می‌کنیم.

بقیع، تنها یک مزار نیست، تاریخی مجسم از مظلومیت‌هاست و حرم پیامبر خدا، ماجراها به خود دیده است.

سلام به محضر آن رسول پاک که توفیق زیارتش نصیب‌مان شده است.

سلام بر ائمه بقیع (ع) و به زهرای اطهر (س) و قبر بی‌نشان.

درود به روح پاک امام راحل و شهیدای به خون خفته که این عزت را برای ما فراهم ساختند.

اینک، ماییم و التماس دعاهاى بدرقه کنندگان.

ماییم و اشک‌های دیدگان آنان که تا پای اتوبوس یا تا فرودگاه ما را بدرقه کردند.

ماییم و دوستان و بستگانی که از ما خواستند در کنار بقیع و در حرم پیامبر، فراموش‌شان نکنیم.

ماییم و دریای جود و کرم رسول الله (ص) و عترت مطهر او.

ماییم و نشستن بر سر سفره پر معنویت و پر برکت «زیارت».

ای مدینه! که ما را پذیرفته‌ای، ای بقیع! که بر خاک تو پای می‌نهییم و متبرک می‌شویم.

ای مسجد رسول الله (ص)! که نماز در تو، پاداشی هزار برابر دارد، ای به خون خفتگان احد، ای مدینه، ای شهر مظلومیت‌های تاریخ

اهل بیت‌الله راهمان دهید، پناه‌مان دهید.

ورود رسول خدا به مدینه

همکاری کرد. مسلمانان هم در موقع ساختن مسجد، سرود می‌خواندند و رسول خدا (ص) چنین می‌فرمود: «لا عیش الا عیش الاخره، اللهم ارحم المهاجرین و الانصار؛ زندگی جز بندگی آخرت نیست، خدا یا! مهاجران و انصار را رحمت کن.» رسول خدا (ص) مسجد را با خشت بنا نهاد و چند ستون از چوب خرما برافراشت و سقف آن را با چوب خرما پوشانید. پس از ساخته شدن مسجد، اذان اسلامی به وسیله وحی مقرر گشت.

■ بقیه مهاجران

مهاجران از پی رسول خدا (ص) به مدینه می‌رسیدند و دیگر کسی از مسلمانان - به جز آنان که گرفتار و محبوس بودند - در مکه باقی نماند. چند خانواده بودند که دسته جمعی مهاجرت کردند و در خانه‌هایشان بسته شد. ابوسفیان خانه‌هایشان را تصرف کرد و فروخت.

رسول خدا (ص)، «زید بن حارث» و «ابو رافع» را با دو شتر و ۵۰۰ درهم پول به مکه فرستاد تا دختران رسول خدا (ص) را به مدینه آورند. «رقیه»، دختر رسول خدا (ص) پیش از این با شوهر خود «عثمان» هجرت کرده بود، اما «زینب»، دختر بزرگ رسول خدا (ص) را شوهرش «ابوالعاص» که هنوز کافر بود، نزد خویش نگاه داشت و اجازه هجرت نداد.

■ گسترش اسلام در مدینه

پس از اقامت رسول خدا (ص) در مدینه و ساختن مسجد و خانه‌هایشان، انصار همگی به دین اسلام درآمدند، به جز طوایف: «خطمه»، «واقف» و «وائل» و «امیه» (طایفه‌ای از قبیله اوس) که بر شرک خود باقی ماندند، ولی بعد از واقعه جنگ‌های بدر، احد و خندق، همه به دین اسلام درآمدند.

محمد ابراهیم آیتی

رسول خدا (ص) روز دوشنبه دوازدهم ربیع‌الاول، نزدیک ظهر وارد محله «قبا» در مدینه شد و بر «کلثوم بن هدم»، یکی از مردان «بنی عمرو بن عوف» وارد گشت و برای ملاقات با مردم در خانه «سعد بن خثیمه» که زن و فرزندی نداشت و مهاجران مجرد در خانه وی منزل کرده بودند، می‌نشست و نخستین دستوری که داد، آن بود که بت‌ها درهم شکسته شوند. علی (ع) سه شبانه روز در مکه ماند و امانت‌های مردم را که نزد رسول خدا (ص) بود، به صاحبانش رسانید و سپس به مدینه هجرت کرد و همراه رسول خدا در خانه «کلثوم بن هدم» منزل گزید.

ابن اسحاق می‌گوید: «رسول خدا (ص) روزهای دوشنبه، سه‌شنبه، چهارشنبه و پنجشنبه را در قبا در میان قبیله بنی عمرو بن عوف اقامت داشت و مسجد قبا را تأسیس کرد، سپس روز جمعه از میان‌شان بیرون رفت و نخستین نماز جمعه را در میان قبیله «بنی سالم بن عوف» در مدینه بجای آورد و صد نفر مسلمان در آن شرکت کردند.

رجال قبایل اصرار می‌ورزیدند که رسول خدا (ص) در میان‌شان فرود آید. رسول خدا (ص) به آنان می‌گفت «راه شترم را باز کنید که خودش دستور دارد.» تا این که سرانجام به محله «بنی مالک بن نجار» در زمینی که متعلق به دو کودک یتیم بود، رسید و شتر زانو به زمین زد و رسول خدا (ص) فرود آمد و «ابو ایوب انصاری» بار سفر رسول خدا (ص) را به خانه برد.

■ بنای مسجد مدینه

رسول خدا (ص) آن زمین را به ۱۰ دینار خرید، آن‌گاه فرمود تا در آنجا مسجدی ساخته شود، خود نیز در ساختن مسجد با مسلمانان

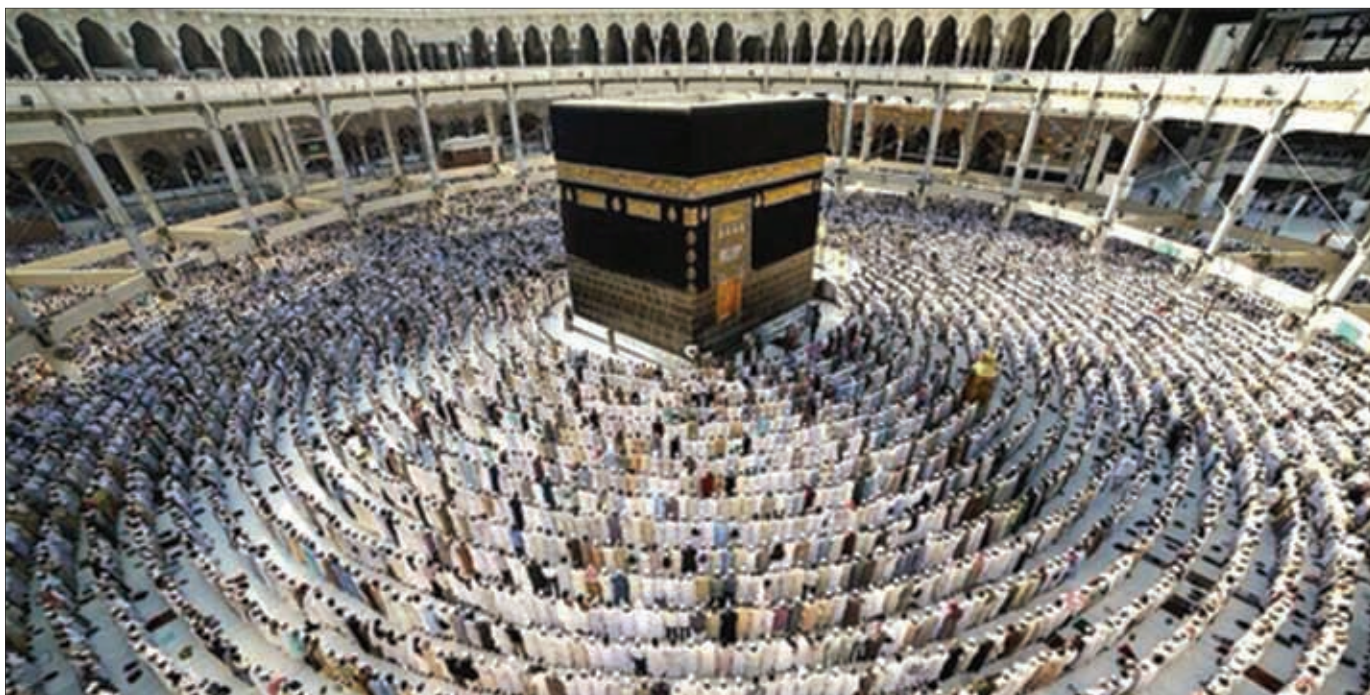
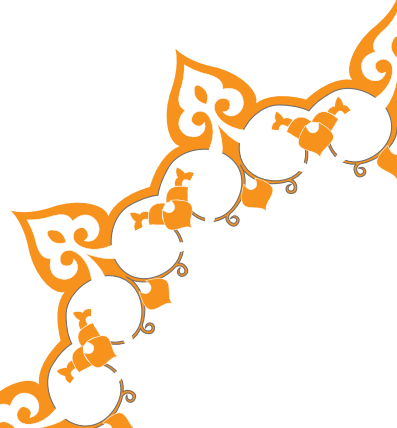

حج و عمره کننده وارد بر خدا هستند

امام صادق (ع) فرمود:

حج و عمره کننده وارد بر خدا هستند، اگر درخواستی کنند عطایشان فرماید، و اگر دعا کنند اجابتشان نماید، و اگر برای کسی شفاعت کنند شفاعتشان بپذیرد، و اگر هم سکوت کنند، خود به بدل عنایت آغاز شان کند، و ازای هر درهم، هزار هزار درهم عوضشان می دهد.

حاجی و شرکت در نماز جماعت

زیارت قبر رسول خدا صلی الله علیه و آله به مکه و مدینه آمده اند، پیش از گفتن اذان، همچون سیل به سوی حرم سرازیر می شوند، راه های منتهی به حرم همه پر از انسان های عاشق پیشه ای است که به عشق خدا به این سرزمین آمده اند و اگر کسی دیر برسد در بسیاری اوقات امکان ورود به مسجد را پیدا نمی کند، در دست در چنین وضعیتی بعضی از زائران ایرانی، باز مسجد خارج شده و یا در کنار مغازه ها و خیابان ها نشسته و یا به سوی منازل خود در حال حرکت اند و در نتیجه خاطره تلخی از خود و تشیع در ذهن مسلمانان سایر کشورها به یادگار می گذارند.

اگر این گونه افراد به سخنان و سفارش های امام صادق علیه السلام توجه کنند، به یقین از این رفتارها دست برمی دارند.

امام صادق علیه السلام از طریق پدران خود از رسول خدا صلی الله علیه و آله نقل کرده اند که آن حضرت فرمود: «کسی که صدای اذان را در مسجد بشنود بدون علت و بیماری از مسجد خارج شود منافق است مگر آن که تصمیم داشته باشد به مسجد برگردد.»^۵

بنابراین، بر حاجیان لازم است هنگام اقامه نماز جماعت، از منازل خود و یا هر جا که هستند به طرف مساجد حرکت نموده، در اجتماعات مسلمانان شرکت کنند و افزون بر بهره معنوی و پاداش الهی، از برکات زندگی جمعی و انس با مردم نیز بهره مند شوند.

(۱) - کافی، ج ۴، ص ۵۸۶، ح ۱.

(۲) - مستدرک الوسائل، ج ۶، ص ۴۴۳.

(۳) - کافی، ج ۲، ص ۶۳۵.

(۴) - من لایحضره الفقیه، ج ۱، ص ۳۸۲.

(۵) - بحار الانوار، ج ۸۵، ص ۹، ح ۱۳.

بر گرفته از کتاب آداب سفر حج، جلد اول، نوشته حجت الاسلام والمسلمین سیدعلی قاضی عسکر، علی.

گویند: اینها جعفری (و پیروان جعفر بن محمد صادق علیه السلام) اند، خداوند جعفر را رحمت کند. یاران خود را چه خوب تربیت کرده است...»^۴

بنابر این نتیجه می گیریم:

۱- نماز خواندن در مسجد النبی و مسجد الحرام ثواب فراوان دارد.
۲- دستور امام صادق علیه السلام است که نمازها را به جماعت بخوانیم.

۳- دستور امام صادق علیه السلام است که در نمازهای جماعت دیگران شرکت کنیم.

۴- اگر نماز به جماعت خوانده شود، نوشتن ثواب آن برای کسی مقدور نیست.

حال با این همه سفارش و تأکید، متأسفانه گاهی مشاهده می شود که برخی از زائران ایرانی، یکی از زیباترین و شکوهمندترین صحنه ها، در مکه و مدینه را به تلخ ترین خاطره ها در ذهن مسلمانان سایر کشورها تبدیل می کنند.

در ایام حج مسلمانان جهان، که برای انجام فریضه حج و

یکی از موفقیت های بزرگ سفر حج، دستیابی به ثواب فراوان نماز گزاری در مسجد النبی و مسجد الحرام است.

امام صادق علیه السلام فرمود: «نماز در مسجد الحرام یکصد هزار و در مسجد النبی ده هزار نماز پاداش دارد.»^۱

و طبیعی است که اگر نمازهای واجب را در این دو مکان مقدس به جماعت بخوانند، پاداشی برتر و غیر قابل تصور خواهد داشت. در روایت آمده است که: اگر نماز به جماعت خوانده شود و نماز گزاران بیش از ده نفر باشند شمارش پاداش آن برای افراد بشر امکان پذیر نیست.

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: «فَإِنِّي زَادُوا عَلَيَّ الْعَشْرَةَ فَلَوْ صَارَتْ بِحَارِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلِّهَا مَدَادًا وَالْأَشْجَارُ أَقْلَامًا وَالْقَلَانِ مَعَ الْمَلَائِكَةِ كِتَابًا لَمْ يَقْدِرُوا أَنْ يَكْتُبُوا ثَوَابَ رُكْعَةٍ وَاحِدَةٍ.»^۲

«اگر بیش از ده نفر شدند، اگر در یاهای آسمان و زمین مرکب و جن و انس و فرشتگان نویسنده نشوند، نخواهند توانست ثواب یک رکعت آن را بنویسند.»

امام صادق علیه السلام نیز به پیروان خود دستور داده اند تا نمازهایشان را در مساجد [و به جماعت] بخوانند:

«عَلَيْكُمْ بِالصَّلَاةِ فِي الْمَسَاجِدِ...»^۳.

«بر شما باد به خواندن نماز در مساجد.»

آن حضرت همچنین به زید الشحام که با غیر شیعه معاشر بود و با آنان در یک منطقه زندگی می کرد، فرمود: «خود را با اخلاق ایشان تطبیق دهید رفتار خوب با آنان داشته باشید، در مساجدشان نماز بگذارید، از بیمارانشان عیادت کنید، در تشییع جنازه آنان حاضر شوید، و اگر بتوانید امام جماعت یا مؤذن آنان باشید چنین کنید، زیرا اگر چنین رفتار بنمایید

حج را باید با توجه، با حضور و با آداب به جا آورد. غیر از مناسک حج و اعمالی که تشکیل دهنده ی صورت حج است، ادبی هم وجود دارد که روح حج است. بعضی این صورت را به جامی آورند، اما از روح و حقیقت آن غافل می مانند. ادب حج، خضوع و ذکر و توجه است. ادب حج، احساس حضور در مقابل پروردگار در همه ی آنات است. ادب حج، پناه بردن به ساحتی امن الهی است که برای مؤمنین و متمسکین به ذیل توسل به ذات مقدس پروردگار، آن را فراهم کرده است.

بخشی بیانات در دیدار کار گزاران حج ۱۳۸۴/۹/۲۰

حج پیام آور و ایجاد و بنای جامعه ای به دور از زندگی یک انسان و یک جامعه متکامل در دنیا است. و مناسک حج

مناسک زندگی است. و از آنجا که جامعه امت اسلامی از هر نژاد و ملیتی باید ابراهیمی شود تا به خیل امت محمد - صلی الله علیه و آله و سلم - پیوند بخورد و یکی گردد و ید واحده شود حج تنظیم و تمرین و تشکل این زندگی توحیدی است.

۱- صحیفه نور جلد ۱۹ ص ۴۶

عیادت رئیس جمهور از رهبر معظم انقلاب برای دومین بار

آقای روحانی همچنین با اشاره به سفر پنج روزه ی خود به دو کشور آسیای میانه و شرکت در اجلاس سران سازمان همکاری شانگهای، دیدارها و مذاکرات انجام گرفته را بسیار خوب و سازنده توصیف کرد و افزود: در ملاقات با سران کشورها، تمام رؤسا و بطور ویژه رئیس جمهور روسیه، جوپای احوال جنابعالی بودند و سلام های خود را ابلاغ کردند.

آقای روحانی رئیس جمهور دوشنبه هفته گذشته و ساعتی پس از انجام عمل جراحی بر روی رهبر معظم انقلاب نیز برای عیادت از ایشان در بیمارستان حاضر و سپس عازم سفر خارجی شده بود

همچنین روز جمعه جمعی از فعالان ادب، فرهنگ، هنر، رسانه و ورزش با حضور در بیمارستان از رهبر معظم انقلاب عیادت کردند.

در همین روز آیت الله موحدی کرمانی امام جمعه موقت تهران و جمع دیگری از علما و شخصیت های حوزوی و آیت الله ناصری دولت آبادی از علمای برجسته اصفهان، نیز با حضور در بیمارستان از حضرت آیت الله خامنه ای رهبری معظم انقلاب عیادت کردند.

حجت الاسلام والمسلمین روحانی رئیس جمهوری اسلامی ایران در بازگشت از سفر پنج روزه به دو کشور آسیای میانه، صبح روز گذشته برای دومین بار با حضور در بیمارستان محل بستری رهبر معظم انقلاب اسلامی از حضرت آیت الله خامنه ای عیادت کرد...

آقای روحانی با اظهار خرسندی از سلامتی و نشاط جسمی و روحی رهبر انقلاب، طول عمر و بهبود کامل ایشان را در خدمت به ملت ایران، جهان اسلام، انقلاب اسلامی و فرهنگ اسلامی از خداوند متعال مسألت و تأکید کرد: وجود رهبر انقلاب حرکت رو به رشد نظام اسلامی را تضمین می کند.

همچنین حضرت آیت الله خامنه ای در این دیدار برای موفقیت رئیس جمهور و دولت در انجام وظایف خود دعا و خطاب به آقای روحانی خاطر نشان کردند: من همیشه شما را دعا می کنم.

رئیس جمهور نیز با تشکر از لطف و محبت رهبر معظم انقلاب اسلامی، اظهار داشت که تاکنون دولت در سایه ی همین حمایت ها توانسته از برخی مشکلات عبور کند و ان شاء الله از بقیه مشکلات نیز به همین صورت عبور خواهیم کرد.

